

Waarom Laat God Lijden toe?

De Tsunami-ramp in Zuidoost Azië eiste meer dan 140.000 levens en veel vermisten. Het leed en de pijn zijn onvoorstelbaar.

Is er een reden waarom zulke catastrofes plaatsvinden? Hoe kunnen we angst en lijden rijmen met het beeld dat de Bijbel scheidt van een liefhebbende God?

Waarom zou God zulke afschuwelijke ellende toelaten?

Heeft de Bijbel een uitleg over lijden? Als God almachtig is waarom laat Hij dit toe en waarom maakt Hij niet onmiddellijk een eind aan alle ellende?

We hebben de neiging onszelf behaaglijk te voelen bij ons geloof in God als alles gaat zoals we dat wensen. Laat een tragedie echter toeslaan zoals die in Zuidoost Azië en we kunnen al snel beginnen te twijfelen aan zelfs Zijn bestaan.

Het bestaan van lijden in de wereld is één van de meest bekende rechtvaardigingen voor het gebrek aan geloof en vertrouwen in God bij agnostici.

Doordat agnostici niet de redenen kennen waarom lijden zo veelvuldig voorkomt, concluderen ze dat noch God noch religie de antwoorden op de problemen van de wereld kan geven. Zoals de Britse historicus en schrijver Paul Johnson het omschreef: "Ik vermoed dat het probleem van het kwaad meer bedachtzame mensen van het religie wegtrekt dan welk ander probleem ook."

Hoe kunnen we angst en lijden rijmen met het beeld dat de Bijbel scheidt van een liefhebbende God? Waarom zou Hij de afschuwelijke ellende die de mensheid teistert toelaten? Heeft de

Bijbel een uitleg over lijden? Laat de Bijbel een God zien die controle over het universum kan uitoefenen? Als Hij zo'n macht heeft, waarom maakt Hij dan niet onmiddellijk een eind aan alle ellende?

Vele mensen, gelovigen en ongelovigen, kijken naar de calamiteiten – of het nu persoonlijke, nationale of globale calamiteiten betreft – en worstelen met deze vragen. In dit artikel zullen we zien hoe de Bijbel omgaat met dit raadsel: Waarom laat God lijden toe?

Keuzevrijheid

Als we volledig willen begrijpen waarom God lijden toe laat, moeten we een andere belangrijke vraag in alle eerlijkheid onder ogen zien. Hoe kunnen we werkelijke keuzevrijheid hebben en toch vrij zijn van lijden? We willen beide zaken zeer graag. Maar kunnen ze op hetzelfde moment coëxisteren?

Als er ook maar één ideaal is in het Westen dat bijna vereerd wordt, is het

wel vrijheid. Vrijheid is de grondslag van ons sociale systeem. Velen zouden bereid zijn vrijheid en zelfbeschikking te verdedigen met hun eigen leven.

God Zelf heeft mensen keuzevrijheid gegeven. Het is zelfs onderdeel van Gods fantastische plan van verlossing. Hij dwingt ons niet een bepaalde weg op te gaan, maar Hij staat ons toe zelf de weg te kiezen die we willen gaan. Met betrekking tot het onderwerp keuze vertelde God aan het oude Israël, "Ik neem heden de hemel en de aarde tegen u tot getuigen; het leven en de dood stel ik u voor, de zegen en de vloek; kies dan het leven..." (Deut. 30:19).

De Russische schrijver Fyodor Dostojevsky gaf op overtuigende wijze uiting aan wat wel gezien mag worden als de overheersende visie van het Westen op het belang van een vrije wil. In 1864 schreef hij in zijn *Notes From the Underground* over onze behoefte aan zelfbeschikking: "De mens heeft slechts zijn eigen vrije wil nodig, wat het ook kost en

waar het ook toe leidt.”

Maar wat zijn de voor- en nadelen van de vrije wil van de mens? We moeten onthouden dat keuzevrijheid zowel goede als slechte keuzes toestaat. De kosten kunnen overweldigend zijn. Onze keuzes kunnen leiden tot desastreuze gevolgen.

In het begin van de 20ste eeuw maakten de mensen, net als nu, in vrijheid hun keuzes. Nationale leiders namen noodlottige keuzes. Trots, kopigheid, angst, strategische tijdschema's en verstikkende politieke en militaire verbonden maakten allemaal deel uit van het begin van Wereldoorlog I. Toen de condities eenmaal zo waren, vonden de naties die in oorlog waren zichzelf gevangen in een ravijn van continue, bijna oneindige afslachting van jonge soldaten. Zulke patronen zien we door de eeuwen heen.

Maar, in alle chaos is de werkelijke vraag niet of God levend is en luistert naar de mensen, maar of zij luisteren naar Hem.

Paulus beschreef de conditie van de mensen beknopt: “Snel zijn hun voeten om bloed te vergieten, verwoesting en ellende zijn op hun wegen, en de weg des vredes kennen zij niet” (Rom. 3:15-17). Helaas, maar niet alle vernietiging, ellende, verdriet en lijden komt neer op degenen die slechte beslissingen nemen. Veel gevolgen van onze keuzes komen zonder onderscheid op de onschuldigen terecht. Onschuldige mensen kunnen en worden ook vaak getroffen. Al te vaak hebben degenen die niets te maken hadden met slechte keuzes het meeste ervan te lijden. Zo hadden de regeringen van bepaalde landen in Zuidoost Azië besloten vlak voor de ramp geen waarschuwing uit laten gaan om de toeristen niet onnodig te verontrusten. Als gevolg hiervan zijn er onnodig doden gevallen.

Mozes bevestigt dit principe: “De Here is lankmoedig en groot van goedertierenheid, vergevende ongerechtigheid en overtreding, hoewel Hij zeker niet ongestraft laat, maar de ongerechtigheid der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht” (Num. 14:18). Sommige gevol-

gen van zonde duren generaties lang voort.

De verkeerde keuzes van de mensheid zijn de reden van het meeste lijden dat we in deze wereld zien.

Gods Soevereiniteit

Alleen de Heilige Geschriften onthullen de ware en eeuwige oplossingen voor het lijden van mensen. We dienen naar Gods Woord te kijken om onze problemen op te lossen.

Gods kracht vergeleken met die van de volkeren der aarde is enorm en onvergelykbaar: “Zie, volken zijn geacht als een druppel aan een emmer en als een stofje aan een weegschaal; ... zij worden door Hem beschouwd als nietig en ijdel” (Jes. 40: 15-17, vergelijk verzen 22-23).

De reden dat God het menselijk lijden en de ellende op de aarde nog niet gestopt heeft is niet omdat het Hem ontbreekt aan macht. Wat we zien is dat God een plan heeft, een geweldig doel wat Hij aan het uitwerken is. De keuzevrijheid van de mens, oorzaak en gevolg spelen daarbij een belangrijke rol.

Niemand kan standhouden tegenover God. “Here, God onzer vaders, zijt Gij niet God in de hemel, heerst Gij niet over al de koninkrijken der volken? In uw hand is kracht en sterkte, niemand kan standhouden tegen U” (2 Kron. 20:6).

Het ontbreekt God niet aan de kracht om koningen zijn wil op te leggen: “Het hart van de koning is in de hand des Heren als waterbeken, Hij leidt het overal heen, waar het Hem behaagt” (Spr. 21:1).

De reden dat God het menselijk lijden en de ellende op de aarde nog niet gestopt heeft is *niet* omdat het Hem ontbreekt aan macht over wat menselijke wezens doen. Hij heeft zelfs macht over degenen op de hoogste regeringsniveaus. Wat we zien is dat God ervoor heeft *gekozen* om deze controle uiterst zelden te gebruiken.

God heeft een plan, een geweldig doel wat Hij aan het uitwerken is. Voor dat grote plan is het nodig dat Hij mensen toestaat om hun vrije wil uit te oefenen. We hebben de optie om keuzes te maken die tegen Zijn wet in gaan. God staat mensen toe keuzes te maken die tegengesteld zijn aan Zijn perfecte wil – om Zijn geweldige doel tot voleinding te kunnen brengen. Een beroemde schrijver vroeg eens puntig: “Indien God zo geweldig goed is, en ook geweldig machtig, waarom bestaat het kwaad dan überhaupt?” Dat is een vraag die we allemaal beantwoord willen zien.

God onthult Zijn doel met het toelaten van ellende in dit tijdperk, waarin we hebben te worstelen tegen onze eigen destructieve natuur en verstand.

Het is onze eigen vrije wil – onze keuzevrijheid, onze vrije morele wil – die de sleutel verstrekt tot het inzien waarom God kwaad en lijden toelaat te bestaan. Hoewel de Schepper van de mens duidelijk de eerste mens gewaarschuwd had om niet te eten van de vruchten van de boom van kennis van goed en kwaad, weerhield Hij Adam en Eva er niet van om de verkeerde keuze te maken. God had hen beiden geschapen naar Zijn eigen beeld en gaf hun keuzevrijheid (Genesis.3:6).

God is de vertegenwoordiging van heilig, rechtvaardig karakter. Hij heeft er voor gekozen om altijd te doen wat wijs en goed is. Geen grotere kracht dan Hijzelf dwingt Hem ertoe om rechtvaardig te zijn. Rechtvaardigheid is altijd al Zijn manier van leven geweest en zal dat altijd blijven. Zijn natuur is liefde, de hoogste uiting van Zijn perfecte karakter (1 Joh. 4:8,16).

Aangezien God wil dat wij zijn zoals Hij is, heeft Hij ons niet als automaten geschapen. Wanneer Hij dat had gedaan, zouden we geen rechtvaardig karakter kunnen ontwikkelen, hetzelfde karakter dat Hij heeft. Dan had Hij ons niet namelijk kunnen maken naar Zijn geestelijke gelijkenis. Om karakter te ontwikkelen moeten we onze

keuzes overwegen en de gevolgen ervan (h)erkennen. We moeten kiezen tussen juist en onjuist, wijsheid en dwaasheid, onverschilligheid en waakzaamheid

Oorzaak en gevolg

In Spreuken 22:8 staat: “Wie onrecht zaait zal onheil oogsten...”

Paulus legde het principe van oogsten wat je zaait uit in Gal. 6:7-8: “Dwaal niet, God laat niet met Zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten. Want wie op (de akker van) zijn vlees zaait, zal uit zijn vlees verderf oogsten, maar wie op (de akker van) de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten.”

Het bijbelse verslag laat zien dat God zich zelden mengt in de vrije mogelijkheid van de mens om keuzes te maken. We vinden gevallen in de Bijbel waarin God zich tijdelijk mengt om de vrije keuze van een natie dan wel van een individu een bepaalde lijn van handelen te verbieden – in sommige gevallen om zijn dienaren te beschermen, in andere gevallen om profetie in vervulling te laten gaan. God intervenieerde ook om Abrahams vrouw Sara te beschermen tegen de ongeoorloofde bedoelingen van een koning. God is vaak in menselijke relaties tussenbeide gekomen om Zijn trouwe dienstknechten te helpen of te beschermen.

Over het algemeen is Gods doel het meest gebaat bij het laten van keuzevrijheid aan ons – de zaken hun gang laten gaan, zelfs indien onze overhaastige en verkeerde beslissingen enorm lijden over ons heen brengen. Anders zouden we het belang van rechtvaardig karakter niet leren noch de afschuwelijke gevolgen van ons zondige handelen volledig begrijpen.

God weerhoudt mensen er bijvoorbeeld niet van om zich al te vaak aan alcohol over te geven. Hij neemt hun keuzevrijheid niet weg noch beschermt Hij hun tegen de gevolgen van hun keuzes. Indien echter een alcoholist in alle ijver geestelijke kracht zoekt en hulp van God om zijn eigen zwakte te overwinnen, is God gewillig om, door de tussenkomst van Jezus Christus, hem te helpen

(Hebr. 2:16-18; 4:14-16). God heeft altijd een luisterend oor voor de geboden van degenen die oprecht Zijn geboden willen houden.

Satans rol als bron van het lijden

Satan is een belangrijke oorzaak van het lijden van mensen. De Bijbel verhaalt over “de oude slang, dat is de duivel en de satan” (Openb. 20:2), die regeert over de mensheid als de “overste van de macht der lucht, van de geest die thans werkzaam is in de kinderen der ongehoorzaamheid” (Ef. 2:2). Als “de god dezer eeuw” (2 Kor. 4:4), is Satan de aanstichter van veel van de ellende van de mensheid. Petrus waarschuwt Christenen dat hun “tegenpartij de duivel rond gaat als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden” (1 Petr. 5:8). Jezus zegt ons in de parabel van de zaaier en het zaad dat op het moment dat velen het Woord van God uitgelegd horen, “komt terstond de satan en neemt het woord, dat in hen gezaaid is, weg” (Marc. 4:15).

De apostel Paulus vroeg aan Timothéus om de “dwardrijvers” te onderwijzen en te vermanen zodat zij zich zouden “wenden tot de wil van Hem, (losgekomen) uit de strik des duivels, die hen gevangen hield” (2 Tim. 2:25-26). Jezus zond Paulus tot de heidenen “om hun de ogen te openen ter bekring uit de duisternis tot het licht en van de macht van de satan tot God” (Hand. 26:18). Uit deze passages kunnen we zien dat satan een enorme en doordringende kracht uitoefent over de mensheid. Hoe groot is deze invloed?

De Bijbel vertelt ons dat “de hele wereld in de boze ligt” (1 Joh. 5:19). Kort voor de terugkeer van Jezus Christus zullen satan en zijn demonen aanzetten tot een tijd van verdrukking die nog verschrikkelijker zal blijken te zijn dan welke tragedie ook die de mensheid ooit heeft meegemaakt (Matt. 24:21-22). Het lijden dat het te-weg brengt is onvoorstelbaar.

Op dat moment zal satan de mensheid misleiden door “de wetteloze” wiens invloed zal zijn “naar de werking des satans met allerlei krachten, tekenen

en bedrieglijke wonderen, en met allerlei verlokkende ongerechtigheid...” (2 Thes. 2:9-10). Satans invloed is de oorzaak van veel van de verdeeldheid en vijandigheid tussen naties, rassen, religies en individuen. De Bijbel noemt hem “de verzoeker” (Matt. 4:3, 1 Thes. 3:5). Hij slaat munt uit onze zwakheden door ons te verleiden en te lokken tot zonde en conflicten met elkaar (1 Kor. 7:5). Met behulp hiervan zet hij mensen aan tot houdingen en gedragingen die conflicten, ongelukken, verdriet en dood teweegbrengen. God stelt echter limieten aan satans macht over en invloed op de mens (Job 1:12, 2:6). God staat satan niet toe om Zijn meesterlijk plan van behoud voor de gehele mensheid te verijdelen. God zal nooit afstand doen van Zijn ultieme Plan om in de mens Zijn perfecte karakter te ontwikkelen.

Het belang van goddelijk karakter

Velen hebben zich afgevraagd: Waarom schiep God in het begin de mensen niet gewoon als geestelijke wezens zonder menselijke natuur? Waarom maakte Hij ons eerst fysiek – van het stof der aarde – om ons daarna eeuwig leven aan te bieden alleen als we krachtig de zwakheden van het vlees weerstaan?

Als God alles kan doen, waarom schiep Hij ons dan niet met een perfect karakter? Met andere woorden, wat is het doel van dit moeilijke en beproevende fysieke leven? Konden ons verdriet en lijden niet vermeden worden?

Natuurlijk had God dat allemaal kunnen doen – als Hij ons had willen scheppen zonder het persoonlijke karakter dat we nodig hebben om persoonlijke keuzes te kunnen maken. Het komt allemaal neer op onze vrije wil, onze keuzevrijheid. God zelf had een keuze hoe de mens geschapen zou worden. Hij had ons als automaten kunnen maken, die functioneren als geprogrammeerde robots wiens enige handeling is het volbrengen van de instructies van hun maker. Maar Hij koos ervoor om ons te maken *zoals Hij*, in staat om keuzes te maken die alleen afhankelijk zijn van onze kennis en ons karakter. Dit houdt in dat

we goed van kwaad moeten kunnen onderscheiden en dat we ons karakter geleidelijk ontwikkelen door onze beslissingen onder begeleiding en hulp van God te nemen.

God is bezig rechtvaardig karakter te ontwikkelen in mensen:

“Want zijn maaksel zijn wij, in Christus Jezus geschapen om goede werken te doen, die God tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen” (Ef. 2:10), “...dat gij vernieuwd zoudt worden door de geest van uw denken, die naar (de wil van) God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid” (Ef. 4:22-24, Statenvertaling).

God is nog niet klaar met ons. Wij zijn nog steeds Zijn werk. Hij ontwikkelt in ons “gerechtigheid en heiligheid” – met andere woorden: Zijn karakter.

Zolang wij menselijk zijn, is ons karakter nog niet standvastig; het is niet permanent. We kunnen onze gedachten en ons handelen veranderen. We kunnen fouten maken en ervan leren. We kunnen leren van de vruchten van onze juiste en van onze verkeerde keuzes.

Aangezien we onze gedachten kunnen veranderen – en we ons kunnen bekeren van onze fouten – kan God ons nog meer veranderen en kan God in ons de wil en de capaciteit scheppen om standvastig te kiezen tussen wat juist is en wat verkeerd is. “Want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt” (Fil. 2:13).

Natuurlijk verlangt God van ons dat we dit eerst erkennen en gewillig onze verkeerde houding veranderen door toe te staan dat Zijn Geest ons kracht geeft om deze veranderingen te maken. Dan kunnen we een nieuwe persoon worden die “geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid.”

God ziet het hart aan en Hij doorgrondt onze intenties en motivaties (Hebr. 4:12-13). De *interne aspecten van ons karakter* wegen het zwaarst bij Hem. Hij overziet ons handelen in het licht van wat in ons hart is (vergelijk Jer. 17:10; Deut. 10:12).

God kan en zal de harten van de mensen veranderen: “*Een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw*

binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar mijn inzettingen wandelt en naarstig mijn verordeningen onderhoudt” (Ez. 36:26-27).

Indien we onszelf overgeven aan God, zal Hij ons de kracht door de Heilige Geest geven om te leven volgens de principes van rechtvaardigheid zoals Hij ze definieert in Zijn wetten. Eenieder van ons moet “een arbeider (zijn), die zich niet behoeft te schamen, doch rechte voren trekt bij het brengen van het woord der waarheid” (2 Tim.2:15). Het is door de Schriften te bestuderen dat we “volkomen zijn, tot alle goed werk volkomen toegerust” (2 Tim. 3:17). God schrijft datgene wat we leren in onze harten door Zijn Geest (Hebr. 8:10; 2 Kor. 3:3), zodat het een permanent onderdeel van ons denken en onze natuur wordt.

Karaktertest door beproevingen

We krijgen te maken met beproevingen en moeilijkheden, zodat God kan weten hoe toegewijd wij zijn aan Zijn weg van leven. Hij wil weten of ons karakter moeilijkheden en beproevingen zal doorstaan. Slechts dan kan Hij ons de krachten die horen bij eeuwig leven toevertrouwen. Het doel van dit leven is niet slechts het opbouwen van karakter; het is ook het testen van dat karakter.

Zelfs de rechtvaardigen worden beproefd om te laten zien hoe trouw zij blijven in hun toewijding aan God (Ps. 11:5). Wanneer wij te maken krijgen met moeilijke beslissingen kan God zien hoe toegewijd wij zijn aan Hem. Slechts wanneer wij Hem gehoorzamen in moeilijke tijden is de diepte van ons karakter pas volledig duidelijk. Paulus zegt ons dat wij moeten “roemen (ook) in verdrukkingen, daar wij weten, dat de verdrukking volharding uitwerkt, en de volharding beproefdheid, en de beproefdheid hoop” (Rom.5:3-4, vergelijk Openb. 2:10).

De Bijbel plaatst ons lijden in het juiste perspectief. De Bijbel legt uit waarom we pijn lijden, wat het ultieme doel van onze smart is en hoe wij een

belangrijke rol kunnen spelen bij het verlichten van de pijn van anderen. Het is Gods plan en bedoeling dat Hij alle slachtoffers van fatale ongelukken en andere tragedies weer ten leve zal op te wekken. Degenen die door zulke situaties om het leven gekomen zijn, zijn niet voor eeuwig verloren voor God of voor hun geliefden. Jezus Christus Zelf beloofde een toekomstige opstanding, wanneer “allen, die in de graven zijn, naar Zijn stem zullen horen” (Joh. 5:28-29).

Op vele manieren laat de Bijbel in haar geheel zien dat God ons graag wil bevrijden van ons lijden. Er staan Hem vele mogelijkheden ter beschikking. Hij let voornamelijk op Zijn mensen die Hem toebehoren (Hebr. 13:5-6). “Hem nu, die blijkens de kracht, welke in ons werkt, bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij bidden of beseffen, Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus tot in alle geslachten, van eeuwigheid tot eeuwigheid! Amen” (Ef. 3:20-21).

Bovenal, bedenk dat lijden slechts tijdelijk is, niet eeuwig. Nadat het doel ervan is bereikt, zal God het voor altijd uitwissen. Een van de meest geruststellende en bemoedigende profetieën in de Bijbel gaat over het bevrijden van lijden door God: “En ik hoorde een luide stem van de troon zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volken zijn en God zelf zal bij hen zijn, en Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geklaag, noch moeite zal er meer zijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan” (Openb. 21:3-5).

Wilt u meer weten over dit onderwerp? Vraag de volgende gratis brochures aan :

“Why Does God Allow Sufferings?”.
“De Weg naar Eeuwig Leven”

Dat kunt u doen door een briefkaart naar UCG Holland Postbus 93, 2800 AB Gouda te sturen of via onze website: www.UCG-Holland.nl, waar u ook onze overige brochures kunt aanvragen.